

**ОПЕРАТОР
РИНКУ**

/ ЕНЕРГІЯ РІВНОВАГИ /

ГАРАНТІЇ ПОХОДЖЕННЯ

2023

Гарантії походження (Guarantees of Origin – GO) – європейський механізм віртуального маркування енергії

Гарантія походження електричної енергії – це електронний документ, виданий уповноваженим органом, що засвідчує, що певний обсяг енергії був вироблений з ВДЕ.

Система гарантій походження –
віртуальний інструмент «маркування» електричної
енергії з ВДЕ

Директива ЄС (RED2) щодо розвитку ВДЕ (2018/2001/ЄС (Четвертий Енергопакет) та її попередня редакція 2009/28/ЄС (RED) (Третій Енергопакет) передбачають, що **держави повинні забезпечувати, щоб походження енергії з відновлюваних джерел було відповідно до об'єктивних, прозорих і недискримінаційних критеріїв, що підтверджується гарантіями походження енергії.**

Гарантії походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, знаходяться у вільному обігу та можуть переходити у власність будь-якого учасника цивільних відносин, крім випадків обмеження їх обігу, визначених законом. **Купівля-продаж гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, здійснюється на ринкових засадах за вільними цінами.** Експорт та імпорт гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, здійснюються за зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Система гарантій походження працює
паралельно із фізичним постачанням енергії та
не прив'язана до договірних відносин на ринку
електричної енергії

Законодавче підґрунтя

Закон України № 3220 від 30.06.2023 «Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлення та "зеленої" трансформації енергетичної системи України»

протягом **трьох місяців** з дня набрання чинності цим Законом разом з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, розробити та подати Кабінету Міністрів України **порядок видачі, обігу та погашення гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;**

протягом **шести місяців** з дня затвердження порядку видачі, обігу та погашення гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, забезпечити функціонування **реєстру гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії;**

ОР затверджує правила продажу гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на площадці оператора ринку, забезпечує функціонування такої торгової площадки, а також встановлює ціну послуг з організації торгів гарантіями походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, на такій торговій площадці".

Порядок погашення гарантій походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, поза межами митної території України визначається міжнародними договорами.

Переваги майданчика АТ «Оператор ринку»

Тип аукціону

- Аукціон
- Безперервні торги

Періодичність проведення

- Раз на місяць, квартал
- За заявкою власника

Ціноутворення

- За граничною ціною
- За заявленою ціною

Гарантія оплати

- Використання рахунків-ескроу

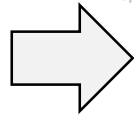
Різні типи продуктів

- ГП за джерелом походження (сонце, вітер, тощо)
- ГП з різним терміном дії (3,6,9 місяців)

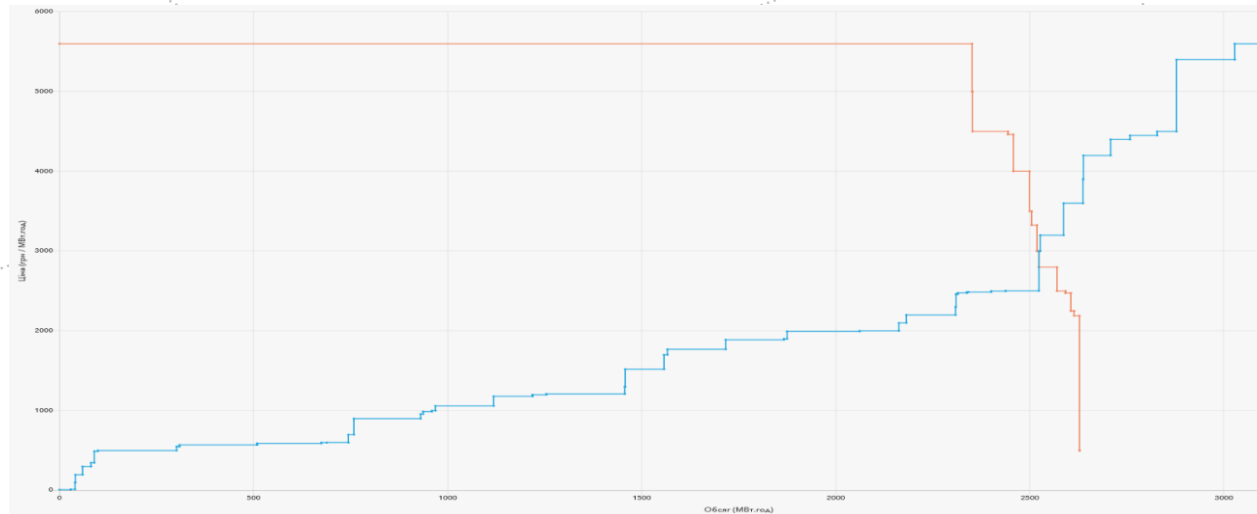
**Гнучке налаштування системи торгів та
100% гарантія оплати**

Види торгів - Аукціон

Аукціон

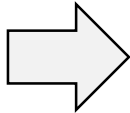

- проводиться у чітко визначений термін
- необмежена кількість зустрічних учасників торгів (продавці/покупці)
- знеособлення зустрічних учасників торгів
- визначення переможців торгів відповідно до автоматичного алгоритму

Види торгів – Безперервні торги

Безперервні торги

- акцепт заявок учасників торгів виконується у будь-який час впродовж торгової сесії
- необмежена кількість учасників торгів (продавці/покупці)

Заявки на купівлю				Заявки на продаж			
Середньозважена ціна [грн/МВт.год]	Обсяг для акцепту [МВт]	Обсяг [МВт]	Ціна [грн/МВт.год]	Ціна [грн/МВт.год]	Обсяг [МВт]	Обсяг для акцепту [МВт]	Середньозважена ціна [грн/МВт.год]
5 315,22	0,1	0,1	5 315,22	5 449,00	2,1	2,1	5 449,00
				5 450,00	3,1	5,2	5 449,60
				5 459,45	14,9	20,1	5 458,90
				5 460,00	98,4	118,5	5 459,47

XMtrade®/ZPE

Інформаційна система оператора реєстру

Основні модулі системи

УПРАВЛІННЯ ОБЛІКОВИМИ ЗАПИСАМИ

- Реєстр власників облікових записів
- Реєстр генеруючих установок
- Реєстр кінцевих споживачів, що надаються постачальниками

УПРАВЛІННЯ ГАРАНТІЯМИ ПОХОДЖЕННЯ

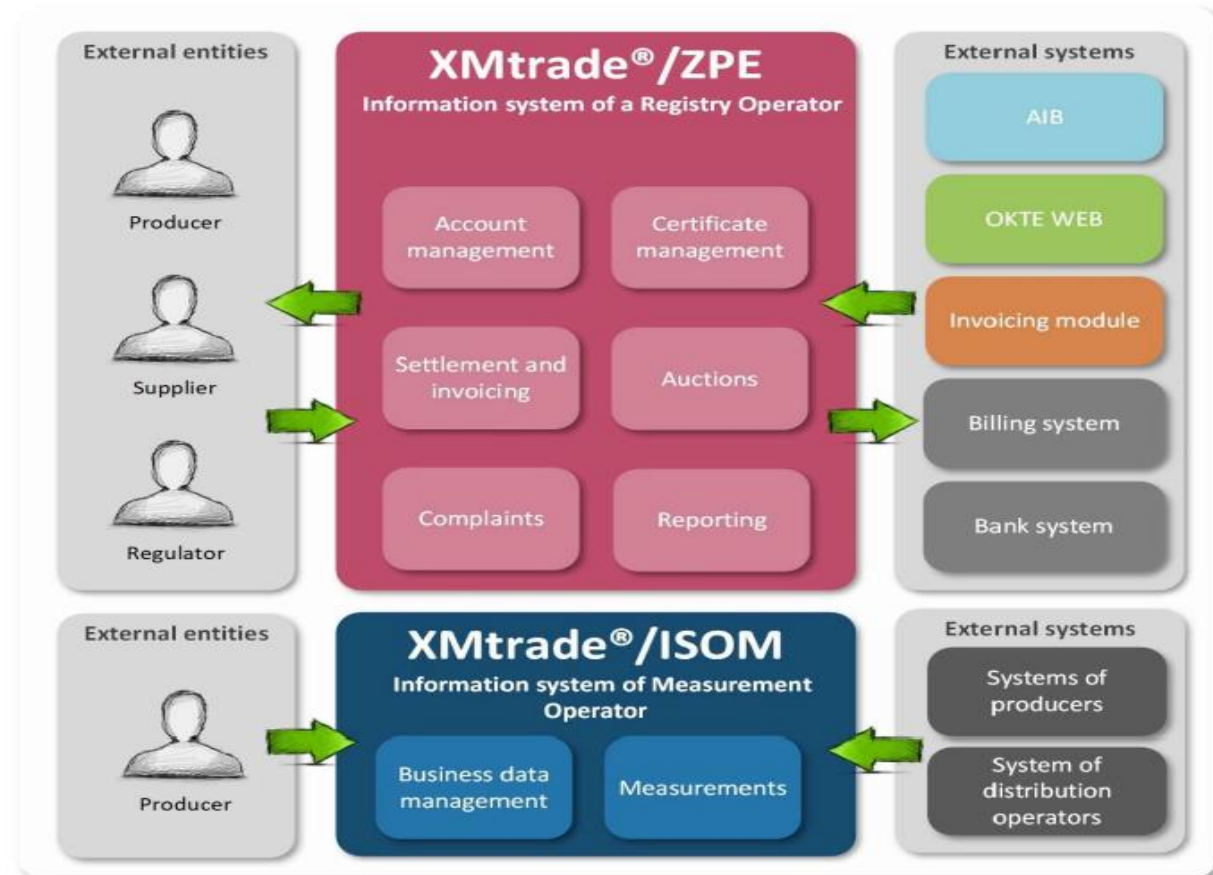
- Реєстр активних сертифікатів
- Реєстр надісланих сертифікатів
- Реєстр анульованих сертифікатів

ФІНАНСОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ТА ВИСТАВЛЕННЯ РАХУНКІВ-ФАКТУР

- Розрахунок зборів та платежів за видачу, передачу
- Видача рахунків-фактур

АУКЦІОНИ

- Генерування гарантій
- Оголошення про проведення аукціону
- Заявки
- Процеси на аукціоні

Життєвий цикл гарантії походження на прикладі європейських країн

Передача гарантії між власниками облікових записів

Торгівля:

- Двостороння торгівля
- Фізична передача через IT-рішення

Загалом, передача гарантії може здійснюватися:

- В рамках Асоціації реєстрів видачі сертифікатів (AIB) на випадок, якщо реєстр є її членом
- За рамками Асоціації реєстрів видачі сертифікатів (AIB) – виконується лише за національними правилами

Транскордонні обмеження для передачі гарантій відсутні

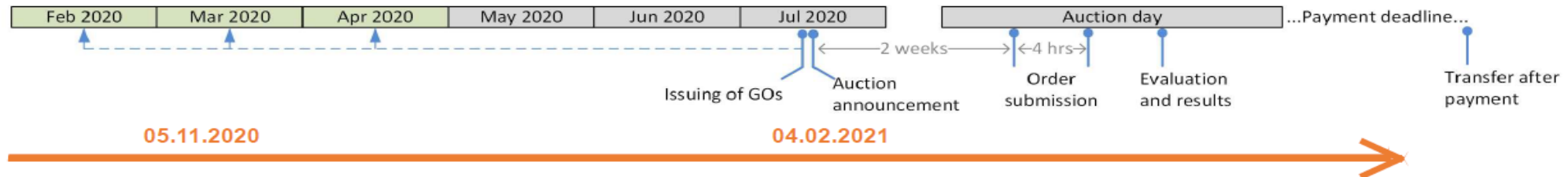

Торівля гарантіями походження в Словаччині

XMtrade®/ZPE

Аукціони

- Гарантії походження для електроенергії, яка виробляється за підтримки «зеленого тарифу»
- Аукціони проводяться періодично – кожні 3 місяці
- Оператор реєстру є тільки продавцем
- Механізм аукціону ґрунтується на місцевих правилах – оплата за ціною заявки
- Сторгована гарантія походження передається переможцям після оплати

Товар	Термін дії (місяців)	Оголошено (МВт.год)	Стартова ціна (ЄВРО/МВт.год)	Загалом сторговано (МВт.год)	Товар	Термін дії (місяців)	Оголошено (МВт.год)	Стартова ціна (ЄВРО/МВт.год)	Загалом сторговано (МВт.год)
Сонячна енергія	3-6	133 401	0,12	342 800	Гідроенергія	0-3	97 398	0,10	--
Гідроенергія	3-6	152 388	0,12		Сонячна енергія	3-6	72 838	0,20	
Сонячна енергія	6-9	197 238	0,25		Гідроенергія	3-6	195 394	0,20	
Гідроенергія	6-9	225 394	0,25		Сонячна енергія	6-9	156 788	0,30	
					Гідроенергія	6-9	198 346	0,30	

**ОПЕРАТОР
РИНКУ**

/ ЕНЕРГІЯ РІВНОВАГИ /

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

2023